

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Інститут Менеджменту
Кафедра фінансів та кредиту
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. Ю. ФЕДЬКОВИЧА
Економічний факультет
Кафедра фінансів та кредиту
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
АКАДЕМІЯ МУНІЦИПАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ (м. Київ)
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ВИЩА ШКОЛА ЕКОНОМІКИ» (Росія)
МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ НАУК (Грузія)
ТЕЛАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. ЯКОБА ГОГЕБАШВІЛІ (Грузія)

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції
«ТЕНДЕНЦІЇ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ
ТА ІННОВАЦІЙНИМИ ПРОЦЕСАМИ
В УМОВАХ РИНКОВИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ»

2 березня 2012 р.

ВНТУ
ВІННИЦЯ
2012

УДК [336+330.341.1] (477)
ББК [65.261+65.01] (4УКР)
ТЗЗ

Друкується за рішенням Вченої ради Вінницького національного технічного університету Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України

Головний редактор: **В. В. Грабко**

Відповідальний за випуск: **В. В. Зянько**

Рецензенти: **В. В. Зянько**, доктор економічних наук, професор;
О. О. Мороз, доктор економічних наук, професор.

ТЗЗ Тенденції управління фінансовими та інноваційними процесами в умовах ринкових перетворень: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. – Вінниця : ВНТУ, 2012. – 407 с.

ISBN 978-966-641-453-6

В матеріалах конференції висвітлено доповіді вітчизняних та іноземних науковців, які розглянуто на Міжнародній науково-практичній конференції «Тенденції управління фінансовими та інноваційними процесами в умовах ринкових перетворень» 2 березня 2012 року в м. Вінниця.

Розраховано на студентів, аспірантів, викладачів, наукових співробітників.

УДК [336+330.341.1] (477)
ББК [65.261+65.01] (4УКР)

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, власних імен та інших відомостей.

ISBN 978-966-641-453-6

© Вінницький національний
технічний університет, 2012

Журко Т. О., Швець О. Б. Виклики глобалізації для національної економіки.....	166
Зарічна Н. З. Фінансовий кластер як засіб сталого розвитку кластерних ініціатив в Україні...	169
Кобушко І. М. Трансформаційні процеси в розвитку вітчизняного інвестиційного ринку.....	171
Круковська Л. М. Цінове прогнозування в аспекті ринкових перетворень: принципи та вибір методів.....	173
Круць А. В. Банківська система України в умовах ринкових перетворень: наслідки кризи та перспективи розвитку.....	176
Кулик І. М., Скибчук О. І. Проблеми та перспективи розвитку іпотечного кредитування в Україні.....	179
Кураташвили Анзор А. Критерии эффективного управления финансовыми процессами в условиях социально ориентированной рыночной экономики.....	183
Лимаренко В. А. Аналіз формування іпотечного кредитного портфеля.....	186
Мацук З. А. Роль фіскального федералізму в системі бюджетного регулювання в Україні.....	189
Масюк Ю. В., Шевцова О. А. Особливості руху фінансових ресурсів аграрних підприємств Дніпропетровської області.....	192
Мороз О. В., Штанько О. С., Сташко, І. В. Основні тенденції і перспективи розвитку сільського господарства Вінницької області.....	194
Мороз О. О., Семцов В. М. Оцінка сучасного стану агропромислового комплексу Вінницької області.....	197
Плопан Г. В., Святенко Ю. М. Проблеми розвитку фінансової сфери економіки України	201
Стасюк Н.Л., Коцюба І. Г. Скасування мораторію на продаж землі: загрузи та перспективи..	203
Ціхановська О. М. Перспективи створення соціальних кластерів у Вінницькій області.....	206
Шаблиста Л. М. Проблемні питання фінансів підприємств реального сектора економіки у трансформаційний період.....	208
СЕКЦІЯ 4	
МІСЦЕ ТА РОЛЬ МЕНЕДЖМЕНТУ В ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІКИ	
Безштанько Д. В. Стрес-тестування в системі управління операційним ризиком банку.....	211
Белінська С. О. Управління якістю при виробництві швидкозаморожених плодоовочевих продуктів як фактор досягнення продовольчої безпеки держави.....	213
Єпіфанова І. Ю., Мамадалієв Р. К. Ризик та невизначеність в діяльності підприємств.....	215
Єпіфанова І. Ю., Щетинін З. Ю. Управління капіталом підприємств в сучасних умовах.....	218
Зянько В. В., Лі Сює. Удосконалення обліку доходів підприємств в умовах нової податкової політики.....	219
Зянько В. В., Цзін Цзін. Роль управління в підвищенні ефективності використання основних засобів підприємства.....	221
Кафлевська С. Г. Становлення і розвиток соціально-трудових відносин в аграрних підприємствах.....	223
Коніщева Н. Й. Маркетингові інструменти антикризового управління розвитком туристичних підприємств.....	225
Косицький К. В. Особливості управління функціонуванням та розвитком промислових холдингів.....	229
Красівська А. С. Стратегічний менеджмент як важлива складова ефективного інноваційного розвитку сучасних санаторно-курортних підприємств.....	232
Краус К.М. Значення й особливості управління маркетингом малих торговельних підприємств.....	235
Ратушняк О. Г. Формування системи енергетичного менеджменту в житловому будівництві.....	237
Роїк О. М., Азарова А. О., Антонюк О. В. Математична модель оцінювання рівня використання стратегічного потенціалу підприємства.....	239
Ткачук Л. М. Історичні етапи становлення та сучасні тенденції розвитку управління якістю..	242
Уланов В. Л. Управление по целям и современные концепции систем управленческих показателей.....	244
Ульянова О. Ю. Институциональные изменения в посткризисной инвестиционной системе..	249
Фурик В.Г., Деренько О.А. Моніторинг і контролінг : суть і можливості використання в системі малого та середнього бізнесу.....	251
Якимчук К. Д. Нейромаркетинг: розвиток і вплив на формування попиту.....	234

необходимого закона. Закон как последняя стадия формального закрепления сложившихся форм хозяйственных взаимодействий в России обычно является первой стадией процесса становления институтов. Институты «...не столько строятся или конструируются, сколько выращиваются, подобно тому, как выращивается кристалл» [5]. Когда эндаументы докажут жизнеспособность, тогда актуализируется вопрос отнесения части благотворительных взносов на затраты или возврата вложенных в эндаумент средств по истечении определенного срока.

Благотворительность в сфере разработки технологических новшеств, с одной стороны, есть возмещение бремени отрицательных внешних эффектов (экстерналий) при быстром переходе к рыночной экономике, а с другой – амортизация «провалов» государства по выполнению экономических функций, в частности перераспределения доходов в обществе. Осуществление социальных инвестиций позволит российским предприятиям повысить уровень добропорядочности и продемонстрировать понимание им своей ответственности за инновационное развитие страны, а социальная ответственность предприятий и социальное инвестирование – стать легитимными институтами.

Таким образом, скорость институциональных изменений в инвестиционной системе России зависит от того, насколько быстро будет расти число инвестиционных институтов, заинтересованных в формировании новых правил на инвестиционном рынке. Чем быстрее будет осознана необходимость и экономическая выгода от соблюдения определенного набора правил, тем быстрее они будут институционализированы, но это будет темой для следующего исследования.

Литература

1. Веблен, Т. Теория праздного класса. – М.: Прогресс, 1984. – С. 202.
2. Варшавский, А.Е. Проблемы и показатели развития инновационных систем. Глава 9. «Инновационный путь развития для новой России» / Отв. ред. В.П. Горегляд. – М.: Наука, 2005.
3. Ситнина, В. Государство добрых дел // Профиль. – 2006. – № 42 (503). – С. 60–61.
4. Рубченко, М. Хрупкий благотворительный баланс // Эксперт. – 2006. – № 40. – С. 92–95.
5. Клейнер, Г.Б. Эволюция институциональных систем / ЦЭМИ РАН. – М.: Наука, 2004. – С. 7.

УДК 332.122

Фурик Василь Григорович,

к.е.н., доцент;

Деренько Олена Анатоліївна, студент,

Вінницький національний технічний університет

МОНІТОРИНГ І КОНТРОЛІНГ: СУТНІСТЬ І МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ В СИСТЕМІ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ

Досліджено сутність і можливості застосування моніторингу і контролінгу в управлінні економічною і фінансовою діяльністю підприємств малого і середнього бізнесу.

Ключові слова: моніторинг, контролінг, контроль, фінансовий стан.

Як засвідчує практика, більша частина підприємств малого і середнього бізнесу за сучасних умов здійснюють свою діяльність в умовах невизначеності, тобто не відаючи про результати своєї діяльності в даний час і проблеми, які їм доведеться вирішувати у майбутньому. Відсутні внутрішньо-фірмове планування і прогнозування, науково - обґрунтований контроль і аналіз економічного та фінансового стану. Це стало однією з основних причин того, що більшість малих і середніх підприємств є нерентабельними, а їх частка в загальному обсязі ВВП залишається незначною і зростає невисокими темпами.

Як правило про ті чи інші негативні та кризові явища підприємства дізнаються лише тоді, коли вони проявилися «в повну силу». В такій ситуації нерідко стає неможливим виправити своє економічне та фінансове становище і забезпечити ефективне господарювання, а підприємство приречене на банкрутство і закриття.

Існує немало форм і методів впливу на стан фінансово-господарської діяльності малих і середніх підприємств. Вибір тих чи інших форм впливу залишається актуальною проблемою.

Метою даної роботи є ствердження положення про те, що впровадження в практику діяльності підприємств малого і середнього бізнесу постійного моніторингу на основі використання сучасних форм і методів контролінгу є вихідним пунктом і важливою умовою їх ефективної фінансової і

економічної діяльності.

Моніторинг в буквальному розумінні цього слова це нагляд і спостереження. Моніторинг в галузі економічної діяльності підприємства – це нагляд з боку його економічних та адміністративних служб за основними тенденціями і показниками його господарсько – економічного розвитку.

Моніторинг фінансового стану - це система постійного спостереження менеджерів і фінансових служб за умовами та параметрами фінансового стану підприємства в розрізі окремих сторін його діяльності та прогнозування фінансових показників на перспективу.

Відносини моніторингу підприємства регулюються Господарським кодексом України (глава 35 «Особливості правового регулювання фінансової діяльності»), Кримінальним кодексом України (ст.220 «приховування стійкої фінансової неспроможності», ст.222 « Шахрайство з фінансовими ресурсами», та інші); Податковим кодексом України та іншими нормативно - правовими актами.

Міністр юстиції України своїм наказом від 29.09.2010р., за №23339/5 затвердив положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Міністерство юстиції України і яке врегульовує таку діяльність: нотаріусів; адвокатів; суб'єктів господарювання, що надають юридичні послуги.

Положенням визначається процедура:

- призначення працівника, відповідального за проведення фінансового моніторингу;
- встановлення правил та програм проведення моніторингу;
- здійснення ідентифікації клієнта та вивчення його фінансової діяльності;
- виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу та які можуть бути пов'язані, стосуються, або призначені для фінансування тероризму;
- зупинення фінансових операцій;
- підготовка персоналу суб'єкта щодо запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом або фінансування тероризму.

Наведені дані на наш погляд характеризують моніторинг скоріше як юридичну категорію. В галузі економічної та фінансової діяльності моніторинг реалізується через низку певних форм і методів відомих в економічній літературі і в практиці господарювання як контролінг.

Таким чином ми вбачаємо в категорії «контролінг» форму реалізації моніторингу, як в теоретичному розумінні, так і в частині практичної діяльності підприємства.

Категорія «контролінг» походить від англійського «to control» — контролювати, управляти, яке, у свою чергу, є похідним від французького слова «contrele», що означає "реєстр, список перевірки". Але за іронією долі, незважаючи на те, що найповніше його система уперше була описана і застосована у США, в англійських джерелах термін "контролінг" практично не використовується: у Великобританії і США укорінився термін "управлінський облік" (managerial accounting, management accounting), хоча працівників, до чийх посадових обов'язків входить ведення управлінського обліку, там називають контролерами (controller). Власне термін "контролінг" прийнято в Німеччині, звідки він прийшов до Росії та України.

Щодо його змісту, то судячи з зарубіжної та вітчизняної літератури, контролінг — це поняття дуже широке і, на перший погляд, асоціюється зі словом "контроль". Проте контролінг не зводиться до простої системи контролю, а охоплює значно ширшу сферу діяльності підприємства, оскільки контролінг — це не тільки система спостереження, нагляду, а й вивчення поведінки економічних суб'єктів конкретного підприємства та розробки шляхів для досягнення мети, яку воно ставить перед собою, і система, орієнтована на майбутній розвиток підприємства і забезпечення ефективності його роботи.

Отже, контролінг – це функціональна система планування, контролю, аналізу координації, внутрішнього консалтингу та загального інформаційного забезпечення даними про умови та результати діяльності підприємства. Це спеціальна, саморегульована система методів та інструментів, яка спрямована на функціональну підтримку господарського та фінансового менеджменту підприємства.

Служби контролінгу в процесі виконання своїх функцій вдаються до багатьох методів — як загальнометодологічних і загальноекономічних (спостереження, порівняння, групування, аналіз, трендовий аналіз, синтез, систематизація, прогнозування), так і специфічних.

Як відомо, до головних специфічних методів *контролінгу* належать :

- опитування (анкетування);
- факторний аналіз відхилень;
- СВОТ- аналіз (аналіз сильних та слабких місць);
- портфельний аналіз;

- вартісний аналіз;
- аналіз точки беззбитковості;
- нуль-базис бюджетування;
- ABC (XYZ) – аналіз;
- бенчмаркінг.

Особливо значення набуває проведення SWOT-аналізу (аналіз сильних і слабких сторін підприємства).

В процесі СОФТ-аналізу:

- визначається повнота врахування в санаційній концепції всіх причин та факторів, які призвели до кризової ситуації;
- перевіряється, чи правильно були використані методи ідентифікації причин кризи;
- встановлюється, чи діють причини кризи й досі чи вони вже подолані (або зникли самі по собі);
- визначаються вид та фаза фінансової кризи;
- систематизуються причини кризи;
- виявляються фактори, які позитивно чи негативно вплинули на кінцеві показники діяльності підприємства;
- систематизуються сильні та слабкі сторони в діяльності підприємства.
- SWOT-аналіз (SWOT-analysis) — це аналіз сильних (Strength) та слабких (Failure) сторін, а також можливостей розвитку (Opportunity) і ризиків (Threat).
- Такий метод контролінгу може застосовуватися :
- до всього підприємства;
- до його структурних підрозділів;
- до окремих видів продукції.
- Мета такого аналізу є:
- усунення наявних слабких місць;
- нейтралізація ризиків;
- ефективне використання існуючого потенціалу (сильних сторін).
- використання додаткових шансів.

Отже, моніторинг і контролінг – важливі складові в організації фінансового менеджменту малих і середніх підприємств.

Основною метою моніторингу є нагляд підприємства за ефективністю функціонування підприємства, виявлення негативних тенденцій в його фінансовій діяльності економічного розвитку.

Моніторинг є необхідною умовою частині розробки планів і прогнозів фінансового розвитку і фінансового оздоровлення підприємства, що забезпечує мінімізацію ризиків за окремими позиками та комерційними кредитами.

Основною метою фінансового контролінгу є здійснення систематичного, об'ємного і усестороннього аналізу економічних та фінансових показників: рентабельності, ділової активності та ін. Це засіб для саморегулювання господарського і фінансового механізму підприємства. Контролінг – це підтримка ефективного функціонування підприємства, орієнтація управління на максимізацію фінансових результатів і вартості капіталу за умови мінімального рівня ризику. Якщо моніторинг форма виявлення загального фінансового стану, то контролінг – засіб його покращення.

Досягнення мети контролінгу забезпечується такими заходами:

- накопичення і аналіз внутрішньої і зовнішньої інформації стосовно об'єкта контролінгу;
- виявлення та ліквідація недоліків функціонування господарського механізму («вузькі місця»);
- забезпечення безперервного аналізу і контролю ризиків у фінансово – господарській діяльності, їх усунення;
- оперативне регулювання на появу нових можливостей (виявлення і розвиток сильних сторін);
- пошук резервів зниження витрат підприємства (за умови збереження належної якості продукції);
- оцінка повноти, достовірності облікових даних, надійності функціонування систем обліку, а також операційного та адміністративного контролю;
- розробка стратегії і планування успішної фінансово-господарської діяльності;
- контроль за виконанням запланованих показників шляхом аналізу виявлених відхилень (корекція планів або усунення причин відхилень);

- забезпечення безперервного контролю за діяльністю персоналу щодо додержання встановленого документообороту, проведення операцій, виконання функцій, повноважень відповідно до покладених на них обов'язків;

- проведення внутрішнього консалтингу і розробка методичного забезпечення діяльності структурних підрозділів підприємства;

- проведення внутрішнього аудиту.

Таким чином, «моніторинг» та «контролінг» - реальні категорії ринкової економіки, реалізація яких забезпечує підвищення ефективності господарювання.

Література

1. Виноградов С.Л. Контролінг як технологія менеджменту. Замітки практика/С.Л.Виноградов// Контролінг.-2002.-№2.-С217

2. Загородній А.Г. Фінансовий словник/А.Г.Загородній, Г.Л. Вознюк, Т.С.Смовженко.- 4 вид., випр. та доп.-К.:Знання.- 566 с.

3. Станьковська І.М., Кірдякіна Н.В. Контролінг, як функція конкурентоспроможності підприємства. [Електронний ресурс]: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Aprer/2008_4_1/42.pdf

УДК 338.487:659

Якимчук Костянтин Дмитрович,

д.е.н., професор, заслужений працівник вищої школи РФ,
проректор з науково-методичної роботи, Вінницький кооперативний інститут

НЕЙРОМАРКЕТИНГ: РОЗВИТОК І ВПЛИВ НА ФОРМУВАННЯ ПОПИТУ

Досліджуються проблеми використання нейромаркетингу, а також можливості використання загальнонаукових і прикладних підходів до нейромаркетингу в системі управління діяльністю організації.

Ключові слова: нейромаркетинг, генерація ідей, лімбічна система, сканування мозку, томографія, інформаційні технології.

Постановка проблеми. Американський науковець Йозеф Алоїз Шумпетер довів, що головним фактором розвитку бізнесу є інновація. Він писав: «... Прибуток, по суті, є результатом виконання нових комбінацій», «... Без розвитку немає прибутку, без прибутку - розвитку».

Це відповідає загальному принципу бізнесу: знайти вимоги покупця і задовольнити їх. В цих умовах на перший план виходять такі проблеми, як дефіцит інформації, мінімізація часових змін за всіма видами комерційних розрахунків і в роботі з клієнтами. У цих умовах необхідно перейти від спостережної позиції до формування культури превентивної дії, коли проблематика формується раніше, ще на етапі розробки бізнес-рішення і застосовуються всі необхідні дії з оптимізації бізнес-стратегії.

В умовах виходу нашого бізнесу на закордонні ринки, посилення конкуренції на внутрішньому ринку викликає необхідність застосувати такий потенційно важливий і дієвий дослідний апарат (нейромаркетинг), який успішно застосовують компанії світу. Так із списку «Fortune 500» кожна друга компанія цей метод застосовує. Зарубіжні науковці та практики ведуть інтенсивні пошуки удосконалення нейромаркетингу, більш ефективного його застосування.

Досліджують проблему. Джеррі Залтман, Арндт Трайндл, Арнд Гухцармаєр, Анант В Ієр, Рут Н. Болтон, Венкатеш Шанкар, Детра Й. Монтея, Герман Саймон, Андреас фон дер Гатхе, Філіп В. Даус, Дітлер Алерт, Маркус Блют і багато інших дослідників США, Німеччини, Японії. У постсоціалістичних державах не проводяться повномасштабні дослідження.

Мета. Розглянути можливості застосування нейромаркетингових технологій в практичній діяльності організації України.

Результати дослідження. У сучасних умовах розвитку роздрібної торгівлі простежується тенденція розширення сфери використання даних, отриманих шляхом експериментальних і теоретичних маркетингових досліджень із застосуванням технологій нейровізуалізації (тобто, технологій стеження за мозком людини в процесі прийняття рішення, реалізації емоційної реакції і т.ін.). Відповідно до цього класична концепція маркетингу все більше зближується з експериментальним маркетингом на рівні фундаментальних реакцій у всьому його ринковому різноманітті, починаючи з ринків товарів, індивідуального та промислового споживання і закінчуючи

Наукове видання

**Тенденції управління фінансовими та інноваційними процесами в умовах
ринкових перетворень: Матеріали міжнародної науково-практичної
конференції**

Головний редактор: **В.В. Грабко**

Відповідальний за випуск: **Зянько В.В.**

Підписано до друку 17.02.2012 р.
Формат 29,7×42 1/4. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman.
Друк різнографічний Ум. друк. арк. 4,99
Наклад 200 прим. Зам. № 2012-020

Вінницький національний технічний університет,
21021, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 95,
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
серія ДК № 3516 від 01.07.2009

Віддруковано в Вінницькому національному технічному університеті
в комп'ютерному інформаційно-видавничому центрі.
21021, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 95,
ВНТУ, ГНК, к. 114.
Тел. (0432) 59-87-38.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
серія ДК № 3516 від 01.07.2009